

یادداشت

نفت «شیل» میهمان ناخوانده

پویا نعمت‌اللهی

● یکی از مواردی که این‌روزها (و خصوصا بعد از تصمیم اخیر اوپک) به‌طور فزاینده‌ای وارد ادبیات اقتصاد انرژی شده، مقوله «نفت شیل» یا «shale oil» است، عمده تحلیل‌هایی که در مورد قیمت‌های جاری و آتی نفت ارایه می‌شود، به همین وضعیت «نفت شیل» مرتبط دانسته می‌شود. اظهارنظرها در این زمینه بعضاً متناقض هم است. عده‌ای براین باورند که کشورهای غربی چرخه قیمت‌ها را به‌گونه‌ای مدیریت خواهند کرد که تولید نفت «شیل» به حالت غیراقتصادی درنیاید. برخی دیگر معتقدند که کاهش قیمت نفت تا این میزان فعلی، اگر برای چندماه ادامه داشته باشد، می‌تواند بر توسعه منابع «شیل» تأثیر منفی جدی بگذارد و هدفی را که گفته می‌شود عربستان در پی آن است، (یعنی کاهش سودآوری پروژه‌های «شیل» و افزایش سهم بازار اوپک) محقق نکند. به‌طور کلی باید دانست با وجود اختلاف نظرهای اولیه، در نهایت اعضای اوپک به این جمع‌بندی رسیدند که عقب‌نشینی و کاهش تولید نفت اوپک، چاره کار برای مقابله با وضع کنونی بازار نفت نیست و باید با کاهش بیشتر قیمت‌ها مدارا کرد تا نفت «شیل» مزیت خود را از دست داده و بازار دوباره به تعادل برسد. با تمام این توصیفات اما جالب است بدانیم که هیچ‌کدام از مراجع تحلیلی و کارشناسی تاکنون تعریف دقیق و جامعی را از پدیده‌ای به نام «نفت شیل» ارایه نکرده‌اند.

به‌عبارت دیگر؛ این چه پدیده‌ای است که تمامی مناسبات را در سازاری به این اندازه از اهمیت و وسعت؛ تحت تأثیر خودش قرار داده است؟ سوال دیگر این است که «قیمت تمام‌شده تولید و بهره‌برداری از نفت شیل» چقدر است؟

به نظر می‌رسد که به همان دلیلی که ذکر شد، هنوز اطلاعات دقیقی در محافل کارشناسی در این زمینه جمع‌آوری نشده است. در عین حال، مقامات رسمی و کارشناسی هم ارقام متفاوتی را اعلام می‌کنند. این ارقام قبل از آنکه منشاء علمی و محاسباتی داشته باشند؛ به طور عمده منشاء؛ توصیفی دارند؛ بدین صورت که نرخ قیمت‌تمام‌شده این نوع از نفت، تابعی از برآورد کوتاه‌مدت یا میان‌مدت از قیمت‌های «نفت متعارف» در بازار است و با هر نوسانی در قیمت نفت، این «رقم» هم مجال تغییر پیدا می‌کند. قسمت زیادی از پاسخ به این سوال که «قیمت تمام‌شده نفت «شیل» چقدر است» در واقع مربوط به مرزبندی‌های فنی و زمین‌شناسی است؛ چراکه هرکدام از پدیده‌های فوق درواقع دارای بار فنی، علمی، مالی و اقتصادی مخصوص به خود هستند که الزاما با پدیده نفت «شیل» قابل اجماع نیست. گزارشات متعدد نشان از رفتارهای ناهمگون زمین‌شناسی منابع فوق دارد. قیمت تمام‌شده تولید نفت از منابع نامتعارف، به‌هیچ روی از پیوستگی خاصی برخوردار نیست و برحسب منطقه‌به‌منطقه فرق دارد و حتی ممکن است در یک منطقه خاص هم با یکدیگر تفاوت‌هایی داشته باشد. به همین خاطر است که مجامع علمی اغلب در مقام پاسخگویی، سعی دارند از روش پاسخگویی تفکیکی استفاده کنند. برای مثال در منطقه آلبرتا در کشور آمریکا (که گفته می‌شود یکی از گنج‌های منابع نامتعارف است) شاهد تفاوتی حدود ۴۰دلاری هستیم (از ۴۰ تا ۸۰دلار). گزارش‌ها حاکی است؛ هزینه انواع منابع نامتعارف نفتی در این منطقه بر حسب سازندهای زمین‌شناسی و همچنین نوع فناوری‌های لازمه با یکدیگر فرق دارد. در بهترین حالت، برخی از انواع این منابع (و نه همه آنها) بین ۵۰ تا ۷۰دلار هزینه داشته (برای برخی از منابع ناهمگون، بین ۷۰ تا ۹۰دلار). درعین حال، استخراج و تولید از این منابع (یعنی منطقه آلبرتا) در مقایسه با منابع مشابه در کانادا به طور عمده مستلزم هزینه‌های بیشتری است. نکته دیگر اینکه مانند مخازن نفتی متعارف، عملا رفتارها و مختصات مخازن نامتعارف می‌تواند کاملا متفاوت باشد. مثلا ممکن است در یک مخزن شاهد تولید گاز هم باشیم (در قالب «گاز خشک» و «گاز تر» به همراه برخی مایعات دیگر به‌عنوان یک محصول جانبی). چنین مصایقی عملا به پیچیدگی‌های محاسباتی مربوطه دامن زده و طیف گسترده‌ای از پارامترهای زمین‌شناسی، سرمایه‌ای، فنی، تکنولوژیک، حقوقی، حسابداری و اقتصادی را وارد جریان محاسبه می‌کند که باعث صعوبت محاسبات می‌گردد. احتمالا به همین دلیل است که محافل کارشناسی کشور تاکنون موفق به ارایه یک رقم دقیق و جامع و «قابل‌قبول» از هزینه‌های تمام‌شده تولید نفت «شیل» نشده‌اند. واقعیت این است که حتی مراجع آماری انرژی تا حد امکان از ارایه یک رقم دقیق در این مورد پرهیز دارند. اما رسانه‌های داخلی به طور مرتب این آمارها را تولید کرده و به مصرف تحلیل‌های خود می‌رسانند. بنابراین به نظر می‌رسد کارشناسان و تحلیلگران نفتی باید در هنگام ارایه اظهارنظرهای خود، تامل بیشتری به خرج دهند. از یاد نبریم که فشارهای غرب از طریق اهرم اوپک تا این‌لحظه موثر واقع شده و از این رهگذر همواره از کارکرد «لولوی نفت «شیل»» در محافل رسانه‌ای به نفع خود بهره برده است.

وحید صابری؛ این روزها در خیابان میرزای شیرازی تهران که قدم می‌زنید، کمی پایین‌تر از خیابان شهید مطهری با صحنه‌ای مواجه می‌شوید که تنها سالی یک‌بار اتفاق می‌افتد. در حاشیه پیاده‌رو، درخت‌های کاج مصنوعی با تزئینات رنگارنگ پشت هم صف کشیده‌اند. ویتترین مغازه‌ها پر از تزئینات زیبا و خیره‌کننده مخصوص «کریسمس» است. از عروسک‌های آدم‌برفی گرفته تا درختان مصنوعی، همه کنار هم در ویتترین‌ها چیده شده‌اند. در ویتترین یکی از این مغازه‌ها ماکت بزرگی از «بابانوئل» خودنمایی می‌کند که در کنارش انواع هدایای کوچک و بزرگ قرار گرفته و پدر و مادرها را تشویق می‌کند تا با خرید این هدایا، صبح سال نو میلادی کودکان خود را با یک هدیه کوچک شاد کنند. این بازار سال‌هاست که از اوایل آذر در این خیابان برپا می‌شود. سود سرشار این بازار یک‌ماهه، مغازه‌داران این راسته را ترغیب می‌کند اسباب‌بازی، رختخواب و زیورآلات خود را راهی انبار کنند و درخت‌های کاج مصنوعی در اندازه‌های مختلف از ۹۰سانتیمتر گرفته تا ۲/۵متر به چشم می‌خورد. یک درخت ۹۰سانتی را می‌توان با ۵۷هزارتومان خرید اما برای خرید یک درخت بزرگ دومترو۴۰سانتیمتری باید ۶۰۰هزارتومان هزینه کرد. نمونه‌های گران‌تر یک میلیون‌تومانی این درخت‌ها نیز در پیاده‌روها به چشم می‌خورند که گویا مرغوب‌ترند. درخت‌ها عموماًدران چین یا تایلند هستند و نمونه چینی آن ارزان‌تر است. فروشنده‌ای می‌گوید: درختان تایلندی‌ای که می‌بینید گران‌تر هستند و عمر بیشتری دارند. برگ‌هایشان نرم‌ریزد و می‌توانید سال‌های بعد هم از آنها استفاده کنید. همچنین این درخت‌ها قابل شست‌وشو هستند اما چینی‌ها را اگر بشوید تمام برگ‌هایشان می‌ریزد.

در سال‌های گذشته که هنوز چین جای پایي در ایران نیافته بود، مسیحیان هرساله درخت‌های کاج واقعی را به خانه می‌بردند و با دست‌سازهای زینتی که اغلب از کشورهای اروپایی وارد می‌شد، تزئین می‌کردند. با ظهور چین در بازار واردات ایران، دیگر خبری از درخت‌های واقعی نیست. حالا همه‌چیز این بازار مصنوعی‌است؛ از درختش گرفته تا برف‌هایش که سردی ندارند. فروشنده‌گان، فروش درخت کاج واقعی برای استفاده در «کریسمس» را ممنوع می‌دانند و بازار، کرد درخت‌های مصنوعی می‌چرخد. این درخت‌ها در دورنگ سبز و سفید عرضه می‌شوند. سفیدش بار برف را بر دوش دارد و سبزش باید با برف رستماتن تزئین شود. اما هستند درختانی که روی برگ‌هایشان چیزی مانند برف ریخته و برای زمستان‌های بی‌برف تهران بیشتر به حس‌وحال «کریسمس» کمک می‌کنند. فروشنده

اقتصاد

گزارش «شرق» از بازار «کریسمس»

«کاج» یک‌میلیونی تا «بابانوئل» ۵۰۰هزارتومانی



بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

بی

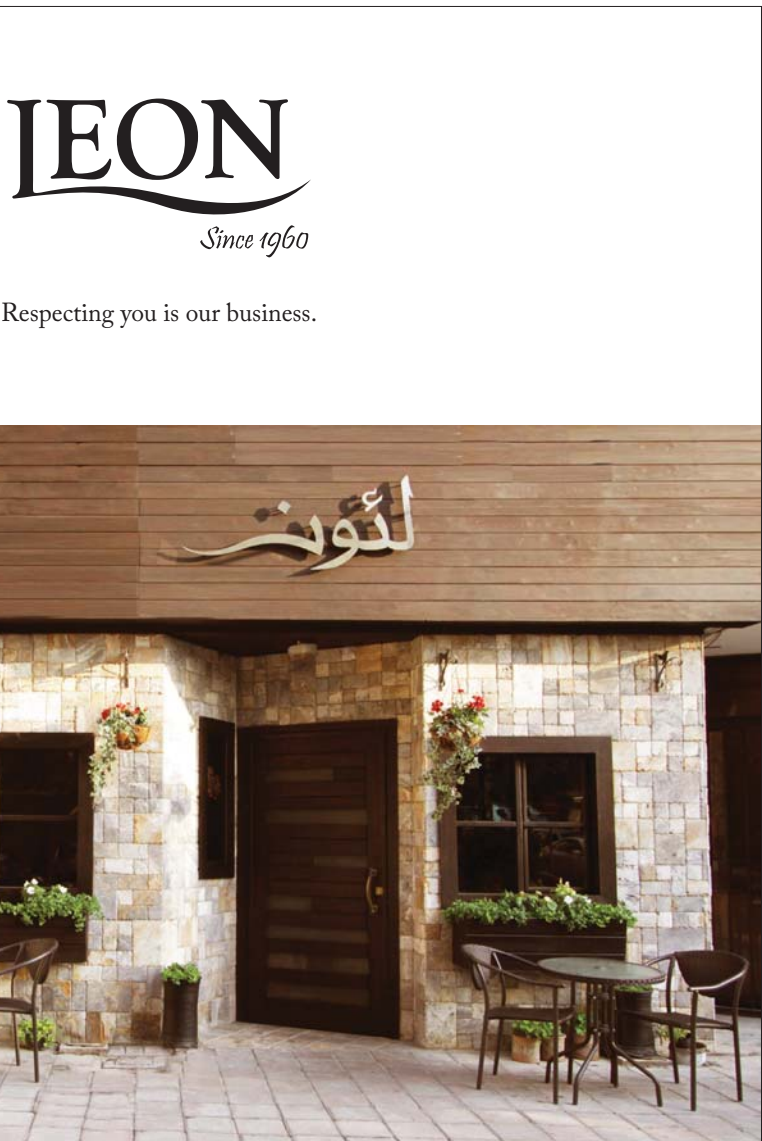
بی

بی

قبل از هرچیز سراغ درخت «کریسمس» می‌روند تا هدیه‌های سال نو را از زیر آن بردارند. این هدایا اگر کوچک باشند در داخل جوراب‌های بزرگی قرار می‌گیرند که حکم کاغذ کادو را دارند. هرکدام از این جوراب‌ها با قیمت ۱۵هزارتومان فروخته می‌شود. اما آداب و رسوم «کریسمس» به یک درخت ختم نمی‌شود. پشت در خانه‌ها به مناسبت این جشن حلقه گلی آویزان می‌شود.

این حلقه‌ها که سازهایی متنوعی دارند، از ۳۵ تا صدهزارتومان قیمت دارند. اگر پدر خانواده‌ای بخواهد بچه‌هایش را بیشتر با فرهنگ «کریسمس» آشنا کند، می‌تواند یک‌دست لباس «بابانوئل» را با قیمت ۵۰ تا صدهزارتومان بخرد و هدایای کودکان را در داخل یک کیسه بزرگ قرار دهد و به آنها بدهد. تزئینات دیگری که به این جشن مربوط است، عروسک‌های کوچک و بزرگی است که با حال‌وهوای زمستان و شخصیت‌های افسانه‌ای داستان‌های کودکان همخوانی دارند. از عروسک آدم‌برفی گرفته تا عروسک گوزن‌های سورتمه «بابانوئل» را می‌توانید در این فروشگاه‌ها ببینید.

قیمت عروسک‌های کوچک از ۴۰هزارتومان شروع می‌شود. عروسک‌های ۵۰سانتیمتری «بابانوئل» و آدم‌برفی ۹۰هزارتومان هستند و یک عروسک یک‌ونیم‌متری «بابانوئل» با قیمت ۴۸۰هزارتومان به فروش می‌رسد. همچنین زنگ‌های بزرگی که در پشت در خانه نصب می‌شوند با قیمت ۴۰ تا ۶۰هزارتومان به فروش می‌رسند. آخرین شب سال میلادی به‌علاوه همه این رسوم، یک رسم دیگر دارد و آن آخرین شام سال است که در آن اعضای خانواده دور هم می‌نشینند و کنار هم و دور یک سفره، آخرین شب سال را جشن می‌گیرند. برای این شب و نیز باقی تعطیلات سال نو، سرویس‌های غذاخوری مخصوصی هم وجود دارد که در بازار سال نو به فروش می‌رسند. لیوان‌های بزرگ یا همان «ماگ» با طرح‌های فانتزی «کریسمس» ۲۴هزارتومان و نمکدان‌های «بابانوئل» ۹هزارتومان قیمت دارند. قیمت سرویس‌های بشقاب و زیردستی نیز از ۵۰هزارتومان شروع و به صدهزارتومان ختم می‌شود؛ اما یک چیز در بازار تغییر نکرده و آن گرانی‌ای است که هرسال با چهره جدیدتری رخ می‌نماید.



تجربه لحظات گرم و صمیمی

در شعبه نیاوران

نیاوران: خیابان دکتر باهنر (نیاوران)

قبل از دوراهی درازشیب

تلفن : ۰۲۲۷۷۴۴-۰۲۲۷۷۴۳

www.leon1960.com

خبر

رییس «سازمان نظام مهندسی ساختمان»:

۱۱۸هزارمهندس پروانه‌داربیکارند

● رییس «سازمان نظام مهندسی ساختمان ایران» گفت: «امروز، چنانچه شرایط ساخت و ساز شهری مساعد باشد ، سالانه ۱۲۰میلیون‌مترمربع امکان اجرای پروژه توسط حدود ۳۰ هزارنفر مهندس وجود دارد. درحالی که ۱۴۸هزارنفر مهندس از این سازمان پروانه اشتغال گرفته‌اند.» به گزارش روابطعمومی شورای مرکزی، اکبر ترکان روز دوشنبه در هفدهمین همایش سالانه بتن و زلزله در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران، اظهار کرد: «اکنون، شمار اعضای سازمان یادشده در سطح کشور به ۳۰۸ هزار مهندس رسیده و دو نقیصه اصلی در حوزه فعالیت سازمان نظام مهندسی ساختمان وجود دارد، نخست فقدان مجری ذی صلاح و دوم ضعف نظارت در اجرا است.»

وی اضافه کرد: «پدیده امضافروشی ناشی از ضعف نظارت است و حاصل آن ساخت‌وساز فاقد کیفیت می‌شود و پاره‌ای از موارد به اسم بتن، با مقاومت ۲۰۰کیلوگرم بر سانتیمترمربع نیز به مردم تحویل نمی‌شود.»

ترکان تصریح کرد: «کشورهای پیشرفته امروز با مصالحی که در ایران هم مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، خانه‌هایی با عمر یک قرن احداث می‌کنند، درحالی که ساخت‌وساز مسکونی کشورمان به عمری حدود ۳۰سال می‌رسند.»

وی گفت: «موضوع مجری ذی صلاح در بخش ساختمان تاکنون محقق نشده، زیرا هرکس در تخصص خود تمرکز ندارد و بخش ساختمان و مسکن به عرصه فعالیت پزشکان، کسبه و صاحبان حرف مختلف تبدیل شده و به این ترتیب مساله مجری ذی صلاح که در قانون نظام مهندسی ساختمان مورد تاکید قرار گرفته، عملی نشده است.»

انتصاب در شرکت دخانیات

● سیاوش افضلی، معاون بازرگانی و اقتصادی فعلی شرکت دخانیات و عبدالحمید رحمانی خلیلی، مدیرعامل اسبق شرکت دخانیات با حکم وزیر صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان عضو هیات مدیره شرکت دخانیات منصوب شدند.